

210 305

การวิเคราะห์และออกแบบระบบ

Systems Analysis and Design

ผู้สอน: อาจารย์อภิชาติ รอดนิยม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การกำหนดปัญหาและศึกษาความเป็นไปได้

ผู้สอน: อาจารย์อภิชาติ รอดนิยม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การกำหนดปัญหา (Problem Definition)

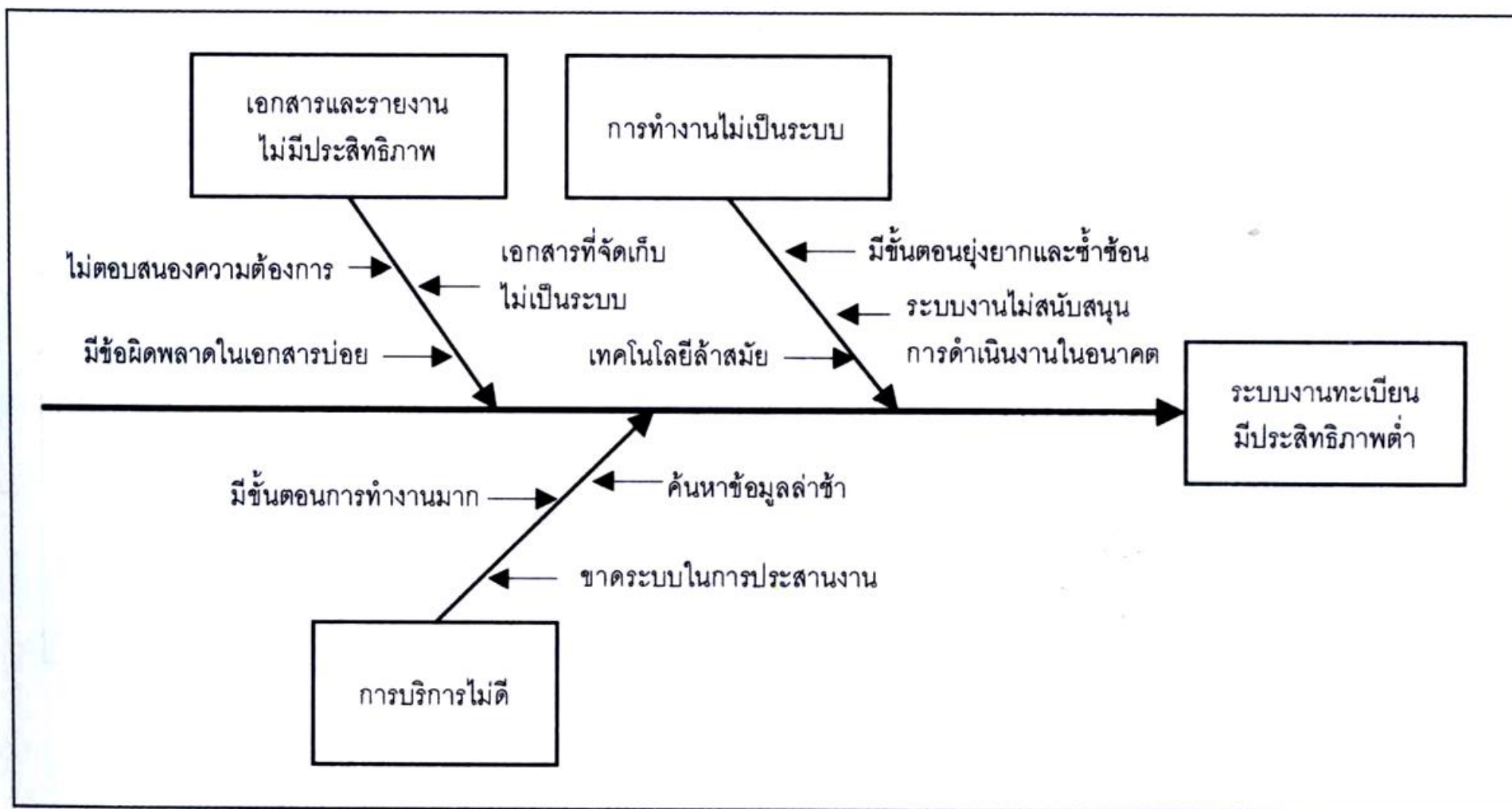
- การวิเคราะห์ระบบจะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อ มีปัญหาบางอย่างเกิดขึ้นในการดำเนินการขององค์กร จึงเกิดแนวคิดที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาาระบบขึ้น
- เช่น ปัญหาในระบบทะเบียน
  - การบริการนักศึกษาที่ไม่ทั่วถึง
  - การบริการที่ล่าช้า
  - เอกสารมีจำนวนมาก ก่อให้เกิดความซับซ้อน ในการทำงาน
  - การชำระเงินการลงทะเบียนมีหลายประเภท ทำให้เพิ่มภาระในการตรวจสอบ
  - บุคลากรไม่เพียงพอในการบริการ ทำให้ทำงานผิดพลาดบ่อย
  - ฯลฯ

การกำหนดปัญหา (Problem Definition)

- จากการรวบรวมและศึกษาระบบงานเดิม จึงสามารถสรุปปัญหาและข้อบกพร่องของระบบได้ดังนี้
  - ระบบที่ใช้ ยังไม่สนองความต้องการที่แท้จริง
  - ระบบที่ใช้ ไม่สนับสนุนการดำเนินงานในอนาคต
  - ระบบที่ใช้ มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ยุ่งยากและซับซ้อน
  - ระบบที่ดำเนินงานอยู่ มีข้อผิดพลาดบ่อยครั้ง
  - ระบบมีการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบระเบียบ มาตรฐานต่ำ ทำให้ค้นหาข้อมูลได้ช้า

Cause & Effect Diagram

แผนผังแสดงปัญหา

การกำหนดปัญหา (Problem Definition)

- ปัญหาที่สรุปได้ จะนำมายื่นเสนอแก่ผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจ เพื่อชี้แจงปัญหาและความต้องการของระบบ และเพื่อที่จะพัฒนาระบบใหม่ขึ้น
- ซึ่งคำชี้แจง จะต้องระบุในสิ่งที่ตอบคำถามเหล่านี้ได้
  - ปัญหาและความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบงานใหม่
  - ขนาดของระบบที่ต้องการ
  - ทางเลือกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา
  - ต้นทุนที่ต้องลงทุน
  - ประโยชน์ที่จะได้รับ

การกำหนดปัญหา (Problem Definition)

สิ่งที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาระบบใหม่

1. เพื่อเพิ่มความเร็วของขั้นตอนการทำงาน
2. เพื่อลดขั้นตอนการทำงานในขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน
3. เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสารสนเทศที่มีมากขึ้นภายในองค์กร
4. เพื่อลดความคลาดเคลื่อน หรือข้อผิดพลาดในการนำเข้าข้อมูล
5. ต้องการลดความซ้ำซ้อนของรายงาน
6. แนวโน้มของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนา
7. การปรับปรุงเพื่อให้คนทำงานพอใจกับระบบงาน
8. ความสะดวกสบายในการติดต่อกับระบบนั้น
9. การแข่งขันทางธุรกิจ

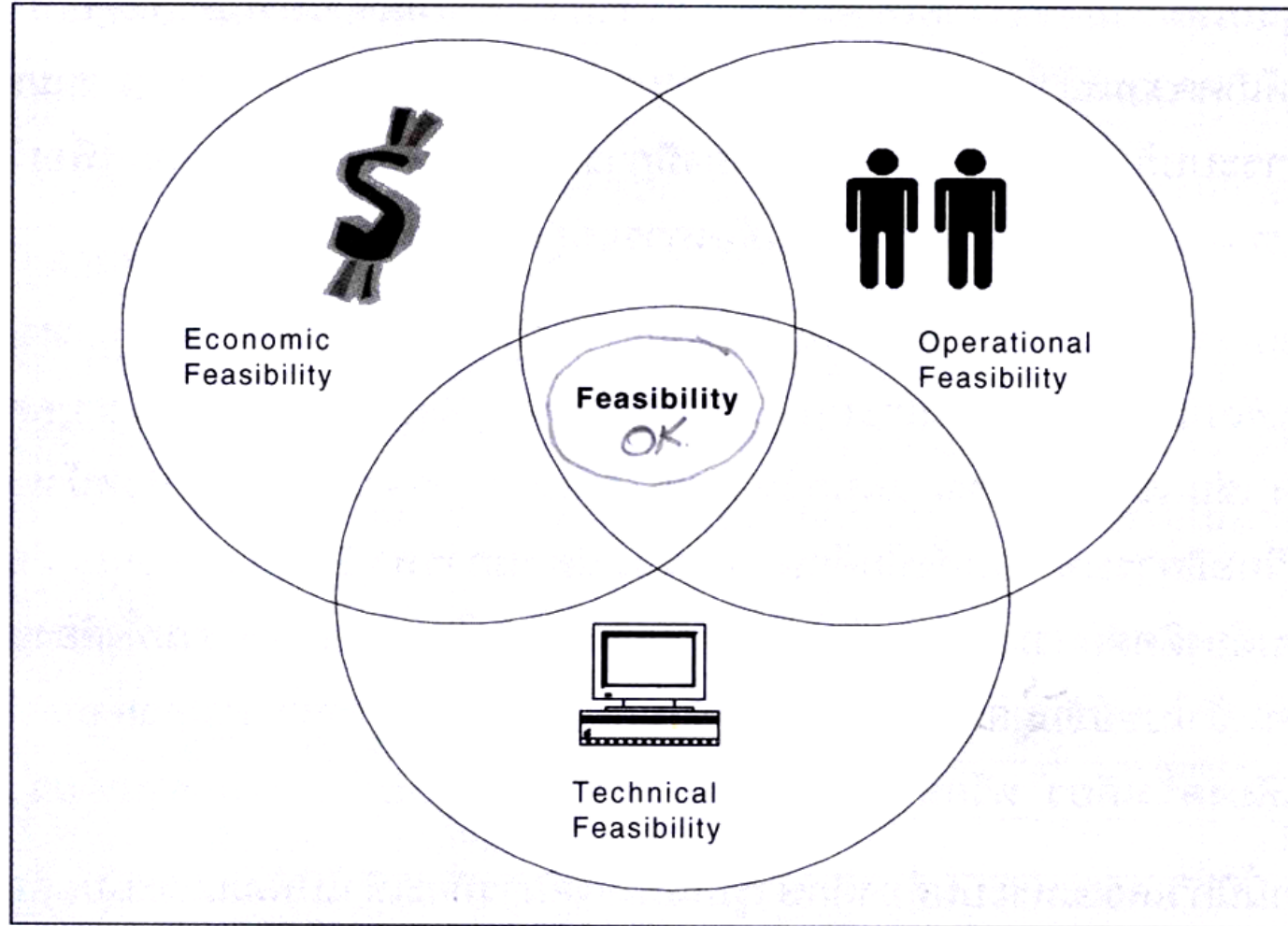
การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

หลังจากที่รวบรวมและสรุปปัญหาต่าง ๆ ของระบบแล้ว ขั้นตอนถัดมาคือศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่จะทำว่าเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีหัวข้อพิจารณาดังนี้

- **ความเป็นไปได้ทางเทคนิค (Technical Feasibility)**
  - คือความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยีปัจจุบันว่าจะนำมาใช้กับระบบได้หรือไม่
- **ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน (Operational Feasibility)**
  - คือความเป็นไปได้ของระบบว่าเมื่อใช้แล้วจะสนองความต้องการที่มีหรือไม่ รวมทั้งทัศนคติในการใช้งานหรือการยอมรับของระบบใหม่
- **ความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economical Feasibility)**
  - คือความเป็นไปได้ในการลงทุนใช้จ่ายในการพัฒนาระบบงาน และความคุ้มค่ากับระบบใหม่ที่จะต้องเสียเงินไป

การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

จุดที่ Intersection (กลาง) คือ จุดที่เหมาะสมที่สุด

การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

- ความเป็นไปได้ด้านเวลา
  - คือความเป็นไปได้ทางระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาระบบ
- ความเป็นไปได้ด้านกฎระเบียบและข้อบังคับ
  - คือความเป็นไปได้ของข้อบังคับและกฎหมายเพื่อพิจารณาว่าสารสนเทศที่พัฒนาไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับ

ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้

- ศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้น
  - ทางเทคนิค
  - การปฏิบัติงาน
  - เวลา ความเหมาะสมต่าง ๆ
  - ใช้การประชุมปรึกษาหารือ

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

- พิจารณาการลงทุนในการพัฒนาระบบสารสนเทศ
  - ที่จับต้องไม่ได้ (ไม่สามารถประเมินค่าเป็นตัวเงินได้) เช่นความไว้วางใจ ประสิทธิภาพของงาน
  - ที่จับต้องได้ (ค่าใช้จ่ายในรูปแบบตัวเงิน)
ต้นทุนที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว (ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ)
    1. เงินเดือนของทีมงานพัฒนาระบบ
    2. ค่าเครื่องคอมพิวเตอร์
    3. ค่าซอฟต์แวร์
    4. ค่าวัสดุ อุปกรณ์
    5. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมหรือเปลี่ยนแปลงระบบ

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1. เงินเดือนผู้ดูแลระบบ
2. ค่าเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ค่าบำรุงรักษาซอฟต์แวร์
4. ค่าวัสดุ อุปกรณ์
5. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมหรือเปลี่ยนแปลงระบบ

**** ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากร ค่าใช้จ่ายด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ****

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

สร้างตารางค่าใช้จ่ายต้นทุน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นครั้งเดียว

รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน
1. ค่าเครื่องคอมพิวเตอร์ (Server)	200,000
2. ค่าซอฟต์แวร์	45,000
3. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	10,000
รวมค่าใช้จ่าย	250,000

ต้นทุนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน
1. ค่าบำรุงรักษาฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์	25,000
2. ค่าวัสดุ	10,000
รวมค่าใช้จ่าย	35,000

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

การพิจารณาผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาระบบ

เพื่อประเมินความคุ้มค่าหรือไม่ในการลงทุน

- ผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้ (ไม่สามารถประเมินค่าเป็นตัวเงินได้) ความไว้วางใจ ประสิทธิภาพของงาน
- ผลประโยชน์ที่จับต้องได้ (ผลประโยชน์ในรูปแบบตัวเงิน) เช่น

รายการ	มูลค่าผลประโยชน์
1. ลดค่าใช้จ่ายในการทำงานล่วงเวลาร้อยละ 50	30,000
2. ลดค่ากระดาษ ลงร้อยละ 10	40,000
รวมมูลค่าผลประโยชน์	70,000

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

ผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้ (ไม่สามารถประเมินค่าเป็นตัวเลขได้) ความไว้วางใจ
ประสิทธิภาพของงาน

รายการ

1. เพิ่มความรวดเร็วในการเดินทาง
2. สร้างขวัญกำลังใจให้ปฏิบัติงาน
3. ติดตาม ตรวจสอบงบประมาณได้อย่างถูกต้อง

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุน

นำต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของโครงการ และผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ได้มาคำนวณ
ผลตอบแทนสุทธิที่จะได้รับจากโครงการ

- ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period)
- การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน (Return on Investment Analysis)
- การวิเคราะห์ค่าปัจจุบัน (Present Value Analysis)

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period)

สูตรการคำนวณ

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย}}$$

รายละเอียด	ปีที่ 0	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ	250,000	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน	-	35,000	37,000	42,000	45,000	50,000
ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์แต่ละปี	-	70,000	85,000	95,000	120,000	150,000
ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์สุทธิ	-	35,000	48,000	53,000	75,000	100,000

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = 250,000 / 62,200 = 4.01$$

*** เวลาคืนทุน 4.02 ปี

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period)

สูตรการคำนวณ

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย}}$$

รายละเอียด	ปีที่ 0	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบ	250,000	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน	-	35,000	37,000	42,000	45,000	50,000
ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์แต่ละปี	-	70,000	85,000	95,000	120,000	150,000
ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์สุทธิ	-	35,000	48,000	53,000	75,000	100,000

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = 250,000 / 62,200 = 4.01$$

*** เวลาคืนทุน 4.02 ปี

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน ROI

สูตรการคำนวณ

$$\text{ผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{ผลประโยชน์ตลอดอายุของระบบ} - \text{ค่าใช้จ่ายตลอดอายุของระบบ} * 100}{\text{ค่าใช้จ่ายตลอดอายุของระบบ}}$$

$$\text{ผลตอบแทนจากการลงทุน} = ((520,000 - 459,000) * 100) / 459,000$$

$$*** \text{ ผลตอบแทนจากการลงทุน} = 13.28 \%$$

การพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน

วิเคราะห์ผลตอบแทนค่าปัจจุบัน

สูตรการคำนวณ

ค่าปัจจุบัน = จำนวนเงิน x ปัจจัยส่วนลด

$$\text{ปัจจัยส่วนลด} = \frac{1}{(1 + 0.10)^n}$$

จำนวนเงินก็คือ ค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทน และ n ระยะเวลาที่ค่าใช้จ่าย หรือผลตอบแทนจะเกิดขึ้น

ปีที่	ค่าใช้จ่ายของระบบ	ปัจจัยส่วนลดที่ อัตราผลตอบแทน 10 %	ค่าปัจจุบัน	ผลประโยชน์ของระบบ	ปัจจัยส่วนลดที่ อัตราผลตอบแทน10%	ค่าปัจจุบัน
1	350,00	0.909	31,815	70,000	0.909	57,820
2	37,000	0.826	30,562	85,000	0.826	63,835
3	42,000	0.751	31,542	95,000	0.751	64,885
4	45,000	0.683	30,735	120,000	0.683	74,400
5	50,000	0.620	31,000	150,000	0.620	93,000
รวมเงินค่าปัจจุบัน 155,654				รวมเงินค่าปัจจุบัน 353,940		

- ชื่อระบบงาน
- เจ้าของระบบ
- ทีมงานพัฒนาระบบ

การกำหนดปัญหา

1. ลักษณะการทำงานของระบบงานเดิม (ที่มาและความสำคัญของปัญหา)
อธิบายลักษณะการทำงานของ
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบงานเดิม (อธิบาย)
และแสดงในรูปแบบ **Cause and Effect diagram**
3. แนวทางการพัฒนาระบบใหม่ (ขอบเขตงาน)

Q & A

Thank you

การศึกษาความเป็นไปได้

1. พิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุน (โดยสร้างตารางบอกต้นทุนที่เกิดขึ้นในระบบงานของเรา แบบต่อเนื่องและ ครั้งเดียว)
2. ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาระบบ (โดยสร้างตารางบอก ผลประโยชน์ที่ได้รับแบบจับต้องได้ และ จับต้องไม่ได้)
  - 2.1 ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period)
(สร้างตารางหาระยะเวลาในการคืนทุน ว่ากี่ปี)
  - 2.2 วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน (เป็นร้อยละ)
  - 2.3 วิเคราะห์ผลตอบแทนค่าปัจจุบัน (อัตราผลตอบแทนร้อยละ 10)